

Kunnanhallitus	§ 23	31.01.2022
Kunnanvaltuusto	§ 7	07.02.2022
Kunnanhallitus	§ 47	28.02.2022

Nivos Verkot Oy:n takaushakemus

Kunnanhallitus 31.01.2022 § 23

Nivos Verkot Oy pyytää kunnalta takausta nopean rahoitustarpeen turvaamiseksi käytettävän kuntayritystodistusohjelman mahdollistamiseksi. Nivos Verkot Oy on osa Nivos-konsernia, jossa emoyhtiönä toimii Nivos Oy. Nivos Oy on kunnan tytäryhtiö, kunnan omistusosuus on 100%. Konserniin kuuluu myös Nivos Vesi ja Lämpö Oy, Nivos Palvelut Oy, Nivos Energia Oy ja Palopuron Biokaasu Oy.

Nivos Verkot Oy:tä koskeva takaushakemus on toimitettu kuntaan seuraavan sisältöisenä:

”Nivos-konsernissa on ollut viimeiset kymmenen vuotta käytössään Kuntarahoituksen kuntayritystodistusohjelma. Kuntayritystodistusten avulla yhtiö on voinut nostaa neljä miljoonaa (2 x 2 000 000 €) euroa ripeästi. Tällä on turvattu kassaa varsinkin kesäisin, kun asiakkaiden laskut ovat huomattavasti pienempiä ja yhtiössä on suurimmat investoinnit työn alla samaan aikaan. Tämä on ollut investointivaltaisella alallamme turva, joka on hyvä olla olemassa varsinkin nyt korona-aikana, kun lisäksi asiakkaiden maksuvalmius voi heiketä nopeastikin.

Kuntayritystodistukset siirtyivät Nivos Verkot Oy:öön 1.1.2020 Nivos Energian jakautumisen myötä. Todistukset eivät ole nyt nostettuina, mutta näiden on hyvä olla nostettavissa.

Todistuksilla oli poikkeuksellisesti 10 vuoden määräaikainen Mäntsälän kunnan takaus, joka on päätynyt 19.1.2022. Tämän vuoksi todistukset on Kuntarahoituksen toimesta myös päätetty. Jotta saamme todistukset jälleen aktiivisiksi, tarvitsimme Mäntsälän kunnan toistaiseksi voimassa olevan takauksen.”

Nivos-konserni toimii vakaalla toimialalla ja yhtiön tuotanto- ja verkosto-omaisuus sekä taseen omapääoma ovat riittävät suhteessa kokonaisvelkaantuneisuuteen. Nivos-konsernilla on tilinpäätöksessä 2021 omia pääomia 24,3 miljoonaa euroa sekä lisäksi 27,8 miljoonaa euroa pääomalainaa. Taseessa on 145,6 miljoonaa euroa pysyviä vastaavia, pääosin verkko-omaisuutta. Tase on hyvin vahva tästä näkökulmasta. Nivos-konsernin lainakanta rahoituslaitoksilta vuoden 2021 tilinpäätöksessä oli 65,5 milj. euroa ja pääomalainojen määrä 27,8 milj. euroa. Kunnan Nivos-konsernia koskevat takausvastuiden jäljellä oleva pääoma vuoden 2021 tilinpäätöksessä on 45,68 milj. euroa.

Suuri osa Nivos-konsernin toiminnasta on luonnollisia monopoleja. Yhtiön toiminta edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa ja kuuluu Kuntalain 1 §:n mukaisesti kunnan toimialaan. Takauksen myöntämiselle ei ole EU:n valtioneuvoston päätöksissä tai Kuntalain 129 §:ssä

tarkoitettua estettä. EU:n valtioneuvoston päätösten mukaan takaus voidaan myöntää markkinoilla toimivalle yhtiölle vain 80%:iin lainan kulloinkin voimassa olevasta pääomasta.

Takaukselle vaaditaan takausvastuun suuruinen vastavakuus Kuntalain 129 §:n mukaisesti. Lisäksi kunta perii myöntämistään takauksista provisiota vuosittain 0,2 % lainan maksamattomalle pääomalle kunnanvaltuuston 21.3.2016, § 25, päätöksen mukaisesti.

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää:

1. Esittää valtuustolle, että kunta myöntää enintään 4 000 000 euron omavelkaisen takauksen Nivos Verkot Oy:n kuntayritystodistusten mahdollistamiseksi siten, että omavelkaisen takauksen suuruus on enintään 80 prosenttia aina lainan jäljellä olevasta pääomasta.

Lainan maksamattomalle pääomalle Nivos Verkot Oy maksaa vuosittain 0,2 prosentin takausprovisiota.

Takaukselle vaaditaan takausvastuun suuruiset vakuudet. Vakuudet tulee esittää kunnalle ennen takauksen voimaantuloa.

2. Todeta, että takauksen myöntämisessä on huomioitu kuntalain 129 §:n ja EU:n valtioneuvoston päätösten perustellusti siten, ettei kysymyksessä ole valtioneuvoston päätös.

Käsittely: Talousjohtaja Riitta Samolaa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

- Merkittiin, että Katri Manninen ja Satu Lampi ilmoittivat esteellisyytensä (ns. yhteisöjäävi) asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ja poistuivat kokouksesta klo 17.12-17.15

Kunnanvaltuusto 07.02.2022 § 7

Esitys: Kunnanvaltuusto päättää seuraavasti:

1. Myöntää enintään 4 000 000 euron omavelkaisen takauksen Nivos Verkot Oy:n kuntayritystodistusten mahdollistamiseksi siten, että omavelkaisen takauksen suuruus on enintään 80 prosenttia aina lainan jäljellä olevasta pääomasta.

Lainan maksamattomalle pääomalle Nivos Verkot Oy maksaa vuosittain 0,2 prosentin takausprovisiota.

Takaukselle vaaditaan takausvastuun suuruiset vakuudet. Vakuudet tulee esittää kunnalle ennen takauksen voimaantuloa.

2. Toteaa, että takauksen myöntämisessä on huomioitu kuntalain 129 §:n ja EU:n valtioneuvoston päätökset perustellusti siten, ettei kysymyksessä ole valtiontuki.

Päätös: Valtuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Kunnanhallitus 28.02.2022 § 47

Nivos Verkot Oy oli yhteydessä Kuntarahoitus Oy:hin, joka vaatii kuntayritystodistuksille kunnan 100 % takauksen. Mikäli kunta takaa yhtiön luoton vain osittain, Kuntarahoitus ei voi toimia rahoittajana. Kuntarahoituksen luotonannon edellytykset perustuvat lakiin Kuntien takauskeskuksesta. Kuntayritystodistukset siirtyivät Nivos Verkot Oy:hyn 1.1.2020 Nivos Energian jakautumisen myötä.

EU:n valtioneuvoston päätösten mukaan kunta voi antaa 100 % takauksen toiminnalle, joka ei ole kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa toimintaa. Nivos Verkot Oy:llä on seuraavat liiketoiminnot: sähkönsiirto (monopoli), kaasun siirto (monopoli) ja kuituverkko. Nivos Verkot Oy:n 14,6 miljoonan euron liikevaihdosta kuituverkon osuus on alle viisi prosenttia ja investoinneista alle kaksikymmentä prosenttia.

Sähkön ja kaasunsiirron osalta valtioneuvoston päätökset eivät tule arvioitavaksi, koska yhtiö ei tältä osin toimi kilpailuilla markkinoilla. Kuituverkon tilanne on erilainen. Kuntarahoituksen selvityksen mukaan valokuituverkon rahoitukseen ei sisälly valtiontukea, jos seuraavat edellytykset täyttyvät.

Valokuituinfran rahoitukseen ei sisälly valtiontukea ainakaan, kun:
kyse on yleisen edun mukaisesta hankkeesta (SGEI), jossa

- rahoitetaan vain passiivisen (fyysisen) infran rakentamista
- rahoitettava verkko on avoimin ja tasapuolisin ehdoin palveluntarjoajien käytettävissä
- rahoitus ei kohdistu viestintäpalvelun tarjoamiseen loppuasiakkaille
- yleisiä SGEI-kriteereitä on noudatettu.

Nivos Verkot Oy:n selvityksen mukaisesti edellytykset toteutuvat. Kuituverkko on luonnollinen monopoli. Samalle alueelle ei rakenneta kahta kuituverkkoa, vaan Nivos Verkot Oy:n kuituverkko on muiden operaattorien käytettävissä. Kuituverkon infrastruktuuria ei rakenneta vain muutamille loppukäyttäjille vaan verkostoa rakennetaan alue kerrallaan tai runkoverkkoa sähköverkon rakentamisen yhteydessä. Rahoitus käytetään kuituverkon osalta vain fyysisen infran rakentamiseen, tämä ei sisällä viestintäpalveluja loppuasiakkaille. Jälkimmäinen on eriytetty toiseen yhtiöön, johon ei haeta Kuntarahoituksen rahoitusta.

Näillä edellytyksillä Kuntarahoitus voi antaa lainarahoitusta ja kunnan 100 prosenttinen takaus on mahdollinen.

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää:

1. Esittää valtuustolle, että kunta myöntää enintään 4 000 000 euron omavelkaisen takauksen Nivos Verkot Oy:n kuntayritystodistusten mahdollistamiseksi siten, että omavelkaisen takauksen suuruus on 100 prosenttia aina lainan jäljellä olevasta pääomasta.

Lainan maksamattomalle pääomalle Nivos Verkot Oy maksaa vuosittain 0,2 prosentin takausprovisiota.

Takaukselle vaaditaan takausvastuun suuruiset vakuudet. Vakuudet tulee esittää kunnalle ennen takauksen voimaantuloa.

2. Todeta, että takauksen myöntämisessä on huomioitu kuntalain 129 §:n ja EU:n valtiontukisäännökset perustellusti siten, ettei kysymyksessä ole valtiontuki.

Käsittely:

Nivos Oy:n toimitusjohtaja Marko Ahlia, Nivos Oy:n talousjohtaja Anna-Kaisa Kiiskeä ja talousjohtaja Riitta Samolaa kuultiin asiantuntijoina pykälän yhteydessä.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

- Merkittiin, että Satu Lampi ja Katri Manninen ilmoittivat esteellisyytensä (ns. yhteisöjäävi) asian käsittelyyn ja päätöksentekoon ja poistuivat kokouksesta klo 18.25-18.30. Satu Lammen tilalle kokoukseen saapui varajäsen Niina Pohjonen.